

Klimat- och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskanslie
t.se
kn.e.remissvar@regeringskans
liet.se

Dnr: KN2025/00719

Remissvar om tre rapporter från Boverket om genomförandet av byggnaders energiprestanda (rapporterna 2025:3, 2025:6 och 2025:8)

Installatörsföretagen tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på Boverkets rapporter 2025:3 "Metoder, definitioner och krav inom solenergi i direktivet om byggnaders energiprestanda – förslag på författningsändringar, delredovisning av regeringsuppdrag", 2025:6 "Översyn av systemet med energideklarationer Förslag på författningsändringar, delredovisning av regeringsuppdrag" och 2025:8 "Hållbar mobilitet Delrapport uppdrag inom EPBD".

Allmänna synpunkter

Installatörsföretagen ser fördelar med att hantera detaljer och tekniska krav på föreskriftsnivå. Det underlättar uppdatering och anpassning av regelverket i takt med teknikutveckling och förändrade marknadsförutsättningar. Vi anser att det blir enklare att ta till sig reglerna och tillämpa dem för de yrkesverksamma om de är så samlade som möjligt. Dock vill vi understryka att det är svårt att ta ställning till hur förslaget till reglering blir som helhet eftersom föreskrifterna ännu inte är remitterade.

Många av de föreslagna författningsändringarna innebär nya eller förändrade föreskrifter. Det är därför angeläget att Boverket parallellt med föreskrifter tar fram tydliga vägledningar för tillämpning av dessa. Det är en viktig förutsättning att vägledningar tas fram i samråd med berörda branscher.

Ställningstaganden

Rapport 2025:3 – Metoder, definitioner och krav inom solenergi

Tillståndprocessen för installation av solenergiutrustning behöver bli effektivare

Installatörsföretagen anser att tillståndprocessen för installation av solenergiutrustning behöver bli effektivare. För att kunna uppfylla kraven i artikel 10 i EPBD kräver det att Energimarknadsinspektionen hanterar tekniska, administrativa och regulatoriska hinder parallellt med införandet av dessa nya regler. Idag tar det långt tid få tillstånd vid föransmälan, men även en slutbesiktning efter färdigansmälan. Vi ser en särskild tillsyn och uppföljning av nätanslutningsprocessen samt en snabb lansering av enhetliga digitala lösningar för föransmälan.

Egenskapskrav för installationssystemen avseende energihushållning, värmeisolering och inomhusmiljö behöver se till byggnadens hela behov

Installatörsföretagen anser det är positivt att rapporten tydliggör att en byggnad ska ha särskilt goda egenskaper när det gäller tekniska installationers effektivitet. Detta krav måste bli tydligare i författningstexten för energihushållning. Inkludera krav på installationer i energiprestandadefinitioner och energiberäkningar. Tvärtemot Boverket anser vi att de nya byggreglerna BFS2024:8 (hygien, hälsa och miljö) inte uppfyller artikel 13.4. Byggreglerna saknar helt normer och riktlinjer för temperatur, fuktighet, ventilationsgrad (luftflöden) och förekomst av föroreningar.

Kommande föreskrifter bör innehålla tydliga krav på installationssystemens effektivitet, likt dagens krav på U-medelvärde för klimatskalet. Det kan gälla förmåga att återvinna värme eller annan resurseffektivitet som besparing av dricksvatten. Ett konkret sätt att säkerställa detta är att behålla dagens eller strängare krav på SFPv-tal (specifik fläkteffekt). Det är ett etablerat mått på ventilationssystemets energieffektivitet. Egenskapskrav behöver gälla för byggnadens totala behov, inklusive verksamhetsenergi och hushållsenergi.

Installationssystemen är alltid utformade för byggnadens samlade funktioner. En viktig funktion är bra inomhusmiljö. Det finns idag god kunskap om hur luftkvalitet, temperatur och ventilation påverkar hälsa, välbefinnande och produktivitet. Det är därför viktigt att inte optimera energiprestanda på bekostnad av inomhusklimatet. Metoder för mätning och verifiering av inomhusmiljö bör utvecklas och integreras i energideklarationer och renoveringsstrategier. Uppdelade krav skapar ett krångligt regelverk och risk för suboptimering. Det minskar kostnadseffektiviteten och försvårar goda tekniska helhetslösningar.

Utformningen av dessa krav bör ske i nära dialog med installationsbranschen för att säkerställa relevanta krav och/eller nyckeltal som leder till de tänkta effekterna av regelverket.

Boverket behöver ändra definitionen för ombyggnad

Installatörsföretagen anser att Boverket måste ändra definitionen för ombyggnad så att den linjerar med direktivet. Artikel 2.22 medger två alternativ och Installatörsföretagen anser att alternativ a) är det bättre av dem. I svensk kontext blir formulering alltså en ombyggnad där totalkostnaden för ombyggnaden av klimatskalet eller byggnadens tekniska system överstiger 25 procent av byggnadens värde. Det finns flera fördelar med det alternativet:

- Det blir en tydligare definition av renoverings omfattning och inkludering av byggnadens tekniska system.
- Det skapar flexibilitet vid val av åtgärder och gynnar energieffektivisering av såväl byggnaden som de tekniska systemen.
- Energieffektivisering är en investering och det blir en tydligare koppling till byggnadens ekonomiska värden och potentiella ekonomiska incitament.
- En större investering i energieffektivisering kan ge stort genomslag avseende energibesparing, även om ytan är liten.

Inför en särskild märkning för nollutsläppsbyggnader där kostnadsoptimala åtgärder är genomförda och använd standardiserade bedömningsmetoder

Installatörsföretagen anser att man behöver skilja på två typer av befintliga byggnader när det gäller definitionen av nollutsläppsbyggnader. Den ena är byggnader som når den fastställda nivån för nollutsläppsbyggnader. Den andra är de byggnader som har genomfört alla kostnadsoptimala åtgärder, men inte når denna nivå. Boverket öppnar för att båda kan bli nollutsläppsbyggnader.

Det är i grunden bra att båda alternativen får en märkning, men vi vill förtydliga genom att särskilja dessa två. Installatörsföretagen föreslår därför att de byggnader där fastighetsägaren genomfört alla i dagsläget kostnadsoptimala åtgärder, får en särskild märkning. Det skapar incitament för kontinuerlig förbättring utan att urvattna begreppet nollutsläppsbyggnad. Det synliggör skillnaden mellan olika byggnader och underlättar statistikföring, granskning och uppföljning. En förutsättning är att klassningen inte är låst. Regelverket måste ge möjlighet till ny bedömning i takt med utveckling av tekniska lösningar och när lönsamhet i genomförandet ökar.

Installatörsföretagen anser vidare att standardiserade metoder för bedömning av kostnadsoptimala åtgärder eller lönsamhet måste utgöra grunden för klassning av nollutsläppsbyggnader. Det kan skapa incitament för energiexperten att inte för lättvindigt påstå att något är en nollutsläppsbyggnad. En oberoende part bör granska klassningen av de byggnader som inte uppfyller gränsvärdena. Exempelvis som en del av det oberoende kontrollsystemet för energideklarationer. Det är avgörande för trovärdigheten att begreppet nollutsläppsbyggnad inte urholkas av subjektiva bedömningar.

Minimikrav, minimistandarder och nollutsläppsnivåer ska skapa rätt incitament för fastighetsägare

Installatörsföretagen anser att minimikrav, minimistandarder och nollutsläppsnivåer ska främja byggnader med låg klimatpåverkan och hög energieffektivitet, oavsett energibärare. Det är därför viktigt att inkludera energibehov och energianvändning i regleringen som komplement till primärenergianvändning. Det är nödvändigt för att säkerställa byggnader med hög energiprestanda oavsett energibärare.

Boverket behöver även fastställa minimistandarder för bostadsbyggnader. Energirenoveringar sker på byggnadsnivå. Det blir svårt för enskilda fastighetsägare och leverantörer att förhålla sig till ett genomsnitt för byggnadsbeståndet. Det är en förutsättning för att skapa tydlighet och förutsägbarhet för varje enskild byggnad.

Rapport 2025:6 – Översyn av systemet med energideklARATIONER

Tillåt en förenklad uppdatering av energideklARATION om det finns en plan för att nå nollutsläppsnivå

Installatörsföretagen anser att en byggnadsägare kan genomföra en förenklad uppdatering av energideklARATIONEN om den kan uppvisa en åtgärdsplan för att nå nollutsläppsnivån. Lämpligen använder fastighetsägaren den frivilliga energirenoveringsplanen. Vi anser alltså energiexperten ska ge nya rekommendationer om åtgärder om fastighetsägaren saknar en plan för genomförande. Syftet med direktivet om byggnaders energiprestanda är att nå ett byggnadsbestånd med nollutsläpp senast 2050. Fastighetsägaren behöver uppvisa en tydlig intention för hur de ska nå dit om vi ska nå intentionerna i direktivet.

Installatörsföretagen tillstyrker i övrigt en förenklad uppdatering av energideklARATIONEN. Det bidrar till att minska den administrativa bördan. Det kan även bidra till att fastighetsägare lägger sitt fokus på byggnader med hög energianvändning och faktiskt genomför energieffektivisering i dessa.

EnergideklARATIONEN bör innehålla åtgärder som minskar byggnadens energibehov, energianvändning och primärenergianvändning

Installatörsföretagen anser att det är av stor vikt att de åtgärder som föreslås i energideklARATIONEN utformas med syfte att främja ett lågt energibehov, en effektiv energianvändning och en minskad primärenergianvändning. Åtgärdsförslagen behöver därför inte enbart fokusera på tekniska förbättringar i befintliga system, utan även omfatta lösningar som minskar byggnadens grundläggande energibehov, exempelvis genom förbättrad klimatskärm, behovsstyrning och energieffektivare installationer.

Genom att väga samtliga faktorer leder det till lägre driftskostnader, minskad klimatpåverkan och en mer robust och framtidssäkrad byggnad. Genom att angripa både behov, användning och primärenergi skapas långsiktigt hållbara energilösningar med hög resurseffektivitet.

Inför en separat energiklass A0 för nollutsläppsbyggnader

Installatörsföretagen tillstyrker Boverkets förslag att införa en separat energiklass A0 för nollutsläppsbyggnader. Vi anser vidare att kriteriet hög energiprestanda bör inkludera energibehov och energianvändning utöver primärenergianvändning.

A0 skapar ett tydligt, långsiktigt mål som särskilt kan stimulera genomförandet av energieffektiviserande åtgärder i befintliga byggnader. Genom att skilja på nya och befintliga byggnaders kravnivåer kan klassen tillämpas på ett realistiskt och motiverande sätt. A0 ger dessutom ett starkt kommunikativt värde och förenklar styrning mot klimatmål genom koppling till framtida ekonomiska incitament och uppföljning. Installatörsföretagen bedömer att införandet av A0 kan bidra till ökad takt i energieffektiviseringen av det befintliga byggnadsbeståndet.

Förenklade inspektioner och undantag från inspektioner måste säkerställa energieffektiv drift

Installatörsföretagen anser att de inspektioner och kontroller som ersätter en full inspektion behöver säkerställa en energieffektiv drift. Det man bör kontrollera är att systemet är rätt injusterat, att styr- och reglerutrustning fungerar korrekt och att energibärande delar som pumpar, fläktar och värmeväxlare är rena och i gott skick. Det är också viktigt att verifiera att behovsstyrning och tidstyrning fungerar enligt avsedd drift. Man behöver kontrollera vätskan i kyl- och värmesystemen eftersom problem med korrosion som kan leda till sämre värmeöverföring.

Installatörsföretagen anser att energiexpert i samband med upprättande av en energideklaration ska bedöma om styr- och reglersystemet har de funktioner som medger undantag från inspektioner. Bedömningen ska säkerställa att mätare och givare finns i byggnaden. Det behöver även finnas krav på att systemen är öppna och att man använder standardiserade protokoll för kommunikation mellan de tekniska systemen.

Renoveringsplanen bör bli en del av underhållsplanen

Installatörsföretagen anser att energirenoveringsplanen bör bli en del av underhållsplanen. Vi anser att det kan vara ett sätt att öka genomförandet av åtgärder. Boverket nämner på sidan 65 att det finns en direkt koppling mellan energirenoveringsplanen och direktivet om energieffektivitet. Direktivet ställer krav på att offentliga organ behöver renovera tre procent av golvytan i sina byggnader till näranollenergi- eller nollutsläppsbyggnader. Samtliga byggnadsägare har även krav på sig att minska sitt energibehov. Energirenoveringsplanen ett viktigt verktyg för att uppnå kraven i både EED och EPBD.

Leverantörer av energitjänster ska få tillgång till data på kundens begäran

Installatörsföretagen anser att leverantörer av energitjänster ska kunna få tillgång till vissa uppgifter i energideklarationsregistret på kundens begäran. Det gäller även uppgifter från energirenoveringsplaner, indikatorer för smarthetsberedskap och inspektionsprotokoll. Vi ser följande fördelar:

- Det skapar förutsättningar för effektiva och träffsäkra energitjänster. Leverantörer kan erbjuda bättre åtgärdsförslag när de har tillgång till relevanta uppgifter. Det höjer kvaliteten och sänker kostnaderna.
- Det främjar uppföljning och kontinuerlig förbättring. Tidigare data blir en grund för att mäta resultat av genomförda åtgärder och anpassa framtida insatser.
- Det stimulerar innovation och smarta lösningar: Tillgång till smarthetsindikatorer gör det möjligt att utveckla integrerade lösningar för styrning, automation och energiprestanda.
- Det minskar dubbelarbete och förbättrar effektiviteten. Genom att nyttja befintliga data undviks onödiga platsbesök och manuella uppmätningar. Det effektiviserar projektering och upphandling.

Inför kontroll av energideklarationernas kvalitet och uppföljning av genomförande

Installatörsföretagen anser att det oberoende kontrollsystemet måste inkludera en granskning av energideklarationernas kvalitet. Förslagsvis sker detta genom stickprov. Vi anser att ett säkerställande av kvaliteten även kommer öka tillförlitlighet för energideklarationerna.

Installatörsföretagen anser att det behöver finnas ett system för uppföljning av genomförande av energieffektivisering. Det framgår inte tydligt hur eller när berörda aktörer behöver genomföra, följa upp och kontrollera. Det riskerar att leda till att energideklarationen blir en pappersprodukt. Ett alternativ är att införa incitament för att underlätta genomförandet.

Konsekvensbeskrivning saknar bedömning av genomförandekapacitet och behov av ekonomiska incitament

Installatörsföretagen anser att Boverket behöver komplettera konsekvensbeskrivningen med en bedömning av genomförandekapacitet och behov ekonomiska incitament. Beskrivningen behöver innehålla en bedömning av utbildningsbehov, kompetensförsörjning och kapacitetshinder i genomförandedet. Om det inte finns tillräckligt med resurser i form av utförare riskerar åtgärderna att utebli. Rapporten konstaterar att kostnaderna ökar, men saknar en analys hur olika typer av fastighetsägare påverkas och hur man ska underlätta för olika grupper.

Rapport 2025:8 – Hållbar mobilitet

Vi tillstyrker förslagen i rapporten om hållbar mobilitet

Installatörsföretagen tillstyrker förslagen i rapport 2025:8 "Hållbar mobilitet – planeringsunderlag för ökad hållbarhet i transportinfrastrukturen". Boverket har lagt sig på en väl avvägd nivå som tydligt knyter an till planeringsprocesser på regional och kommunal nivå. Det ger ett balanserat förhållningssätt till både miljömål, samhällsekonomisk effektivitet och genomförbarhet. Förslagen skapar goda förutsättningar för samordning mellan transport- och bebyggelseplanering och ger

konkreta verktyg för att främja hållbar mobilitet. Vi anser vidare att det är lämpligt att styra detaljer genom föreskrifter och tillämpliga standarder.

Om Installatörsföretagen

Installatörsföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation inom Svenskt Näringsliv med 4 200 medlemmar. 63 000 medarbetare installerar, optimerar och kontrollerar värme, ventilation, vatten, el- och teleteknik. Tillsammans med medlemmarna skapar Installatörsföretagen förutsättningar för Sveriges energi- och klimatomställning.

Undertecknande

Med vänliga hälsningar

Johnny Petré
Tillförordnad vd

Helen Aristondo Magnusson
Energiexpert
08-762 75 26
helen.magnusson@in.se